LVK Lietuvos verslo konfederacija
info@lvk.lt Jogailos g. 9. LT-01116 Vilnius lvk.lt

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui 2026 m. lapkričio 13 d. Nr. 26-190IR
Mindaugui Sinkevičiui
Lietuvos Respublikos finansų ministrui Taurimui Valiui
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kancleriui Tomui Daukantui
Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkui Algirdui Sysui ir komiteto nariams

Kopija:
Lietuvos Respublikos Seimo ekonomikos ir inovacijų komiteto pirmininkei Jekaterinai Rojakai
Lietuvos Respublikos Prezidento vyriausiajam patarėjui Vaidui Augustinavičiui

DĖL PAPILDOMŲ BIUDŽETO PAJAMŲ SURINKIMO NEDIDINANT PATVIRTINTŲ TABAKO IR NIKOTINO PRODUKTŲ AKCIZŲ: NIKOTINO MAIŠELIŲ APMOKESTINIMAS

Lietuvos verslo konfederacija, atstovaujanti ir vienijanti didžiausias Lietuvos įmones, darbdavius ir investuotojus, kreipiasi į Jus, kai Vyriausybė, siekdama užtikrinti papildomas biudžeto pajamas, išreiškė poreikį surinkti dar apie 20 mln. EUR, galimai ketinant didinti tabako ir nikotino produktų akcizus, nelaukiant patvirtinto trimečio plano pabaigos.

Suprasdami valstybės viešųjų finansų poreikius **siūlome išeitį, kuri leidžia surinkti šias lėšas be teisėtų lūkesčių pažeidimo ir be šešėlinės rinkos augimo – sureguliuoti ir apmokestinti nikotino maišelių rinką, kuri šiuo metu neapmokestinama ir plėtojasi šešėlyje.** Tam jau yra parengti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos bei Finansų ministerijos teisės aktų projektai, o remiantis parengtu scenarijumi jų įgyvendinimas per 2027–2029 m. galėtų atnešti kelis kartus daugiau pajamų, nei šiuo metu siekiama surinkti.

Nikotino maišeliai jau dabar pasiekia Lietuvos vartotojus, taip pat ir per kitose Europos Sąjungos valstybėse veikiančius pardavėjus, nors Lietuvoje nėra teisėtos šių produktų mažmeninės prekybos sistemos. Todėl siūlomas reguliavimas turėtų būti vertinamas ne kaip siekis skatinti jų vartojimą, o kaip galimybė dalį jau vykstančios apyvartos perkelti į oficialią Lietuvos rinką, kurioje būtų užtikrinama prekybos kontrolė ir surenkami akcizai bei PVM.

ESMĖ TRUMPAI
- **Vyriausybės siekis – apie 20 mln. EUR papildomų pajamų – gali būti pasiektas nedidinant nė vieno akcizo tarifo.**
- **Nikotino maišelių rinkos sureguliavimas ir apmokestinimas** 2027–2029 m. galėtų duoti apie **90 mln. EUR** (~60 mln. akcizų ir ~30 mln. PVM); nuo 2028 m. – daugiau nei reikia (~35 mln. EUR per metus).
- Patvirtintas 2025–2027 m. akcizų kalendorius **nekeičiamas** – išsaugomi teisėti lūkesčiai ir investuotojų pasitikėjimas.

1. Jau patvirtintas planas numato reikšmingą pajamų augimą
2024 m. patvirtintas 2025–2027 m. akcizų kalendorius jau užtikrina nuoseklų tabako ir nikotino produktų akcizų didėjimą (bazinis didinimas kartu su Valstybės gynybos fondo poreikiais). 2027 m. akcizai didės **8,5 proc. cigaretėms, 9,5 proc. rūkomajam ir neapdorotam tabakui, 12,5 proc. kaitinamo tabako produktams, 15,5 proc. cigarams ir cigarilėms**, o iš šio didinimo planuojama

surinkti papildomus **34,5 mln. EUR** biudžeto pajamų, palyginti su 2026 m. Patvirtintas planas yra ne mažiau ambicingas nei itin spartus degalų akcizų augimas. Papildomas šių tarifų didinimas, nesulaukus plano rezultatų, būtų skubota intervencija, žalinga valstybei, gyventojams ir verslui.

2. Nikotino maišelių apmokestinimas – pagrįsta ir paruošta alternatyva

Finansų ministerija kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerija jau buvo parengusi [1]Akcizų įstatymo pataisas, kuriomis siūlyta oraliniam vartojimui skirtiems nikotine išmirkytiems maišeliams, kuriuose nėra tabako – nikotino maišeliams – taikyti rūkomajam tabakui nustatytą akcizo tarifą. Remiantis šiuo projektu ir Estijos rinkos raida paremtu scenarijumi, **nikotino maišelių rinkos sureguliavimas ir apmokestinimas 2027–2029 m. galėtų užtikrinti apie 90 mln. EUR biudžeto pajamų** (apie 60 mln. EUR akcizų ir 30 mln. EUR PVM):

Laikotarpis	Numatomos papildomos pajamos	Palyginimas su siekiu (~20 mln. EUR)
2027 m. antrasis pusmetis	apie 10 mln. EUR	apie pusė sumos jau pirmaisiais veikimo metais
2028 m.	apie 35 mln. EUR	viršija siekiamą sumą
2029 m.	apie 45 mln. EUR	daugiau nei dvigubai viršija siekiamą sumą
2027–2029 m. iš viso	**apie 90 mln. EUR (~60 mln. akcizų + ~30 mln. PVM)**	**–**

Faktinis pajamų dydis priklausytų nuo priimto reguliavimo ir legalios rinkos plėtros, tačiau skaičiavimai rodo, kad **nikotino maišelių apmokestinimas gali pilnai padengti Vyriausybės siekiamą 20 mln. EUR sumą jau nuo 2028 m., o 2027 m. – dalį jos**, nedidinant nė vieno galiojančio tarifo.

Šis kelias turi aiškių pranašumų:

- **Išlaikomas mokestinės aplinkos stabilumas.** Netaisomas patvirtintas akcizų kalendorius, todėl nepažeidžiami teisėti lūkesčiai ir teisinio tikrumo principas.
- **Plečiama legali mokesčių bazė, o ne didinama našta jau apmokestintiems produktams.** Lietuvoje jau dabar taikomi aukščiausi nikotino gaminių akcizų tarifai regione, o atskirų kategorijų tarifai – vieni aukščiausių Europoje.
- **Mažinama šešėlinė rinka.** Šiemet Lietuvoje aptiktas nelegalus nikotino maišelių fabrikas patvirtina, kad nė viena nikotino gaminių kategorija nėra apsaugota nuo organizuoto nusikalstamumo. Reguliavimas ir apmokestinimas leistų šią rinką perkelti į legalią ir kontroliuojamą erdvę. Kartu būtų sudarytos sąlygos veiksmingesnei šių gaminių sudėties, ženklinimo ir prekybos kontrolei, įskaitant jų prieinamumo nepilnamečiams ribojimą.

[1] https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/85a893c19ffb11ef9db2c9aaf9c67042?positionInSearchResults=10&searchModelUUID=e21383af-d81d-4b10-ad6c-2ff340995953&csrt=353677735397650186

info@lvk.lt Jogailos g. 9. LT-01116 Vilnius lvk.lt

Kriterijus	Papildomas akcizų didinimas	Nikotino maišelių apmokestinimas
Teisėti lūkesčiai	Keičiamas patvirtintas kalendorius	Kalendorius nekeičiamas
Mokesčių bazė	Didinama našta jau apmokestintiems produktams	Plečiama legali mokesčių bazė
Šešėlinės rinkos rizika	Didėja (Latvijos patirtis)	Mažėja – rinka perkeliama į legalią ir kontroliuojamą
Pasirengimas	Reikia rengti naujus pakeitimus	Projektai jau parengti ir teikti Vyriausybei

3. Latvijos pamoka: aukšti akcizai nebūtinai reiškia didesnes pajamas

Latvijos patirtis rodo, kodėl mokestinių sprendimų negalima vertinti atskirai nuo produktų reguliavimo. Nuo 2025 m. pradžios šalyje pradėti taikyti ir žymūs akcizų tarifų pokyčiai, ir reguliaciniai pakeitimai. Latvijos mokesčių administratoriaus duomenimis, per pirmus septynis 2025 m. mėnesius, palyginti su tuo pačiu 2024 m. laikotarpiu, **tabako pakaitalų legalios apyvartos kiekis sumažėjo 54,9 proc.** Dėl aukštų akcizų tarifų surinkta mažiau akcizų, nei prognozavo Latvijos institucijos, ir iš tradicinių tabako gaminių. Vien per pirmąjį 2025 m. pusmetį negauta apie 8 mln. EUR akcizų ir PVM pajamų, o metinis poveikis galėtų siekti apie 16 mln. EUR. Šie pokyčiai prisidėjo ir prie rekordinio tabako bei nikotino padirbinių rinkos augimo, o Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenimis, iš Latvijos į Lietuvą patenkantys nelegalūs gaminiai papildo iš Baltarusijos kontrabandos keliu patenkančius gaminius.

4. Kontrabandos rizika Lietuvoje jau dabar didelė

Lietuva, kaip ES išorinės sienos su Baltarusija ir Rusija valstybė, ypač jautri kontrabandai. Tuščių pakelių tyrimo duomenimis, 2026 m. III ketv. kontrabandinių ir suklastotų cigarečių dalis šalyje pasiekė **25,4 proc.**, o vien dėl nelegalių cigarečių vartojimo valstybė netenka apie **100 mln. EUR** potencialių biudžeto pajamų. Organizuotos nusikalstamos grupuotės plečia ir decentralizuoja veiklą, naudoja meteorologinius balionus, dronus, prekybą internetu ir socialiniuose tinkluose; auga ir žinomų prekių ženklų klastočių bei nelegalios gamybos ES teritorijoje apimtys. Didesni tarifai tokioje aplinkoje savaime negarantuoja didesnių pajamų – mažėjant legaliai apyvartai, pajamų surinkimas gali pablogėti.

Atsižvelgdamos į tai, kas išdėstyta, prašome:

1. **Laikytis patvirtinto 2025–2027 m. akcizų plano** ir nedidinti tabako bei nikotino produktų akcizų papildomai, kol jis nepasibaigė.
2. **Papildomų 20 mln. EUR biudžeto pajamų siekti apmokestinant nikotino maišelių rinką,** grįžtant prie Ekonomikos ir inovacijų bei Finansų ministerijų parengtų projektų svarstymo ir užtikrinant jų įsigaliojimą kuo anksčiau.
3. **Rengiant kitą trimetį akcizų planą nuo 2028 m.,** iš anksto organizuoti diskusijas su verslo asociacijomis ir ekspertais bei atlikti visapusišką poveikio vertinimą.

LVK Lietuvos verslo konfederacija

info@lvk.lt Jogailos g. 9. LT-01116 Vilnius lvk.lt

Vertiname atsakingą Ministro Pirmininko ir finansų ministro požiūrį, kad prieš priimant sprendimus būtina išklausyti skirtingus argumentus ir įvertinti poveikį. Esame pasirengę pristatyti skaičiavimus ir visą reikalingą statistiką apie akcizus Lietuvoje, kaimyninėse šalyse ir kitose ES valstybėse Vyriausybės kanceliarijos, Finansų ministerijos ir Seimo Biudžeto ir finansų komiteto ekspertams bei nariams.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė 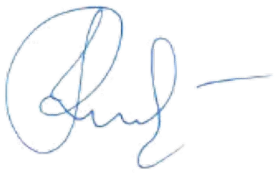 Ineta Rizgelė

Originalas siunčiamas nebus. Ineta Rizgelė, el. p. ineta@lvk.lt, mob. +37060205233